

Nr 159.

Av herr von Mentzer m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till sådan ändring av förordningen om landsting, att landstingmannaval skola förrättas å Maria bebådelsedag.

Med anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 185 med förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i kommunalförordningarna få vi vördsamt anföra följande.

Enligt detta förslag skulle Maria bebådelsedag bliva valdag för landstingsmannavalens förrättande såväl i stad som på landsbygden. Emellertid torde med skäl kunna ifrågasättas, huruvida det kan vara välbetänkt, att nämnda dag ovillkorligen föreskrives såsom valdag för samtliga kommuner. I vidsträckta delar av vårt land råder allmänt den uppfattningen, att sön- eller helgdagar icke böra användas till stämmor eller liknande förrättningar, såframt icke behovet nödvändigt kräver det. I detta hänseende kunna vi hänvisa till den starka opinionsyttring, som föreligger i den till Kungl. Maj:t den 25 februari 1913 överlämnade underdåniga petitionen om söndagshelgdens bevarande vid val till riksdag och landsting. I petitionen uttalas, »att det synes petitionärerna högeligen önskvärt, att såväl ur synpunkten av söndagens religiösa helgd och ställning såsom vilodag som i samvetsfrihetens intresse utredning verkställes i syfte att särskilt valen till Riksdagens Andra kammare och till landstingen må förrättas på vardagar, vilka för sådant ändamål, i den mån det erfordras, borde göras arbetsfria». I denna underdåniga framställning hava ett stort antal organisationer, korporationer och till myndig ålder komna svenska män och kvinnor instämt. De enskilda petitionärernas antal är 80,717 och de som fattat beslut i frågan å möten eller å kyrko- och skolrådssammanträden äro 69,150. I ett stort antal fall har de beslutandes numerär dock icke angivits. Samtliga möten, som anslutit sig, äro till antalet 407. Bland dessa kunna särskilt framhållas den elfte Allmänna Svensk-Lutherska Prästkonferensen, Göteborgs stifts prästerskap, Kyrkliga stiftsmötet i Karlstad, Svenska bibelsällskapet, Allmänna Svenska prästföreningen samt Allmänna Svenska prästföreningens sociala utskott, Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, Svenska Mis-

sionsförbundet, Uppsala kristliga studentförbund, Göteborgs kristliga studentförbund, Förbundet mellan Sveriges Kristliga Föreningar av Unge Män, Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor, Svenska Folkskolans Vänner, De Ungas Förbund för kristligt arbete m. fl.

I övrigt bör vid frågans bedömande tagas i betraktande, att, såsom av bifogade tabell framgår, på landsbygden finnes ett betydande antal kommuner med mycket ringa invånareantal och oftast även av ringa ytvidd, där de röstberättigade ej äro flera, än att valet kan på ganska kort tid medhinnas och där det torde vara fullkomligt onödigt att valet och den ordinarie marsstämman utsättas till skilda dagar, men där bägge förrättningarna skulle kunna medhinnas, om de få utsättas till en vardag.

Vi anse sålunda det böra lämnas vederbörande fritt att utsätta landstingsmannavalet till vare sig Maria bebådelsedag eller annan lämplig dag.

I överensstämmelse härmed få vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att val av landstingsmän må, där så lämpligt finnes, kunna för rättas å annan dag under senare hälften av mars månad än å den av Kungl. Maj:t föreslagna valdagen Maria bebådelsedag.

Stockholm den 26 april 1913.

C. H. von Mentzer.

K. J. Ekman.
Jönköping.

K. J. Gustafsson.

O. Bergqvist.

P. Valerius Olsson.

Carl Boberg.

Bilaga.

Tabell

utvisande förhållandet vid början av år 1911, enligt sammandrag av Sveriges officiella statistik.

	Antal kommuner och kommun-delar.	Mindre än 1,000 inv.	Ej uppgående till 2,000 inv.	Överstigande 2,000 inv.	Antal köpingar.	Antal municipal-samhällen.
Stockholms län	109	50	34	25	6	11
Uppsala »	85	51	23	11	—	1
Södermanlands »	90	35	37	18	—	5
Östergötlands »	149	67	56	26	1	6
Jönköpings »	126	53	52	21	3	5
Kronobergs »	86	27	28	31	2	3
Kalmar »	101	36	29	36	7	—
Gottlands »	92	87	5	—	—	1
Blekinge »	35	3	6	26	1	1
Kristianstads »	143	54	60	29	3	14
Malmöhus »	242	146	71	25	2	16
Hallands »	88	43	29	16	—	2
Göteborgs och Bohus län	87	22	35	30	—	29
Älvsborgs län	220	130	59	31	1	2
Skaraborgs »	261	201	47	13	3	—
Värmlands »	88	12	32	44	1	6
Örebro »	59	10	21	28	2	3
Västmanlands »	69	20	31	18	1	2
Kopparbergs »	46	1	9	36	3	5
Gävleborgs »	47	3	10	34	1	2
Västernorrlands »	63	3	17	43	1	6
Jämtlands »	59	12	25	22	—	6
Västerbottens »	24	—	3	21	—	5
Norrbottens »	21	—	2	19	—	6
	2,390	1,066	721	603	38¹⁾	137

¹⁾ Därav 32 äro egna kommuner.